

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΓΕΩΓΡΙΑΣ, ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

ΤΜΗΜΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

**ΑΙΤΙΟΛΟΓΗΜΕΝΗ ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΗ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 24
ΟΙ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΣΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΑΠΟ ΟΡΙΣΜΕΝΑ ΕΡΓΑ
ΝΟΜΟΙ ΤΟΥ 2018 ΕΩΣ 2021**

ΕΡΓΟ «Κατασκευή και λειτουργία Αγρο-Φωτοβολταϊκού πάρκου δυναμικότητας 700kW στο Αυγόρου, με αρ. φακ. AMX/00125/2023»

1. Εισαγωγή

Η Έκθεση Πληροφοριών για το Έργο υποβλήθηκε στην Περιβαλλοντική Αρχή με σχετική επιστολή από το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως (Αρ. Φακ. AMX/00125/2023 και ημερομηνία 22/06/2023), η οποία παραλήφθηκε στις 23/06/2023, για αξιολόγηση.

Με βάση τις απόψεις των εμπλεκόμενων αρχών, την επιτόπια επίσκεψη και τις πληροφορίες που υποβλήθηκαν με βάση το άρθρο 23 ετοιμάστηκε η Αιτιολογημένη Διαπίστωση της Περιβαλλοντικής Αρχής.

Η Περιβαλλοντική Αρχή έκρινε αναγκαία τη διαβούλευση με τις αρμόδιες αρχές, λόγω εξειδικευμένων γνώσεων τους για το συγκεκριμένο έργο ή τις δυνητικές του επιπτώσεις του Έργου στο περιβάλλον. Για το Έργο λήφθηκαν απόψεις από το Τμήμα Γεωργίας, το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων, το Τμήμα Δασών και το Υπουργείο Άμυνας.

2. Περιγραφή και χωροθέτηση του Έργου

Το προτεινόμενο έργο αφορά στην κατασκευή και λειτουργία αγρό-φωτοβολταϊκού πάρκου δυναμικότητας 700 kW, στα τεμάχια 176 & 177 (Φ./Σχ.: --/2-275-380, Τμ. 11) στο χωριό Αυγόρου στην επαρχία Αμμοχώστου, στη τοποθεσία: 'ΞΥΛΙΝΑ'. Τα τεμάχια εμπίπτουν εντός Αγροτικής Ζώνης Γα5 (84%) και εντός Ζώνης Προστασίας Δα1 (16%). Η Ζώνη Προστασίας Δα1 έχει καθοριστεί για την προστασία εγγεγραμμένου υδατορέματος που διέρχεται των τεμαχίων. Για το λόγο αυτό, πλαίσια θα τοποθετηθούν μόνο στην Ζώνη Γα5, που σύμφωνα και με τη χωροθετική πολιτική για τις ΑΠΕ μπορούν να εγκατασταθούν. Η υφιστάμενη χρήση των τεμαχίων είναι η καλλιέργεια σιτηρών, η οποία θα συνεχίσει και μετά την εγκατάσταση των φωτοβολταϊκών πλαισίων.

Τα τεμάχια έχουν συνολικό εμβαδόν 15,753 τ.μ., από το οποίο θα αξιοποιηθούν για τους σκοπούς υλοποίησης του έργου 8,760 τ.μ. Βρίσκονται εντός των ορίων της κοινότητας Αυγόρου, της επαρχίας Αμμοχώστου. Η περιοχή στην οποία χωροθετούνται τα τεμάχια είναι υπαίθρια και έχουν υψόμετρο περίπου 22 m. Στα τεμάχια υπάρχουν σημεία με μικρή υψομετρική διαφορά και χωρίς αυτό να επηρεάζει την ανάπτυξη του φωτοβολταϊκού πάρκου, γιατί θα γίνουν εκσκαφές και επιχωματώσεις και κατόπιν συμπίεση για την εγκατάσταση των πλαισίων.

Η κύρια χρήση γης στην άμεση περιοχή είναι γεωργική και κτηνοτροφική, με διάσπαρτες μεμονωμένες αγροικατοικίες. Επίσης, στη περιοχή υπάρχουν θερμοκήπια, υποστατικά, αποθήκες για την εξυπηρέτηση των γεωργικών και κτηνοτροφικών δραστηριοτήτων, κέντρο φυσικοθεραπείας, η Τεχνική Σχολή Αυγόρου, μάντρα αυτοκινήτων, δεξαμενές, αγωγοί και φυλάκιο της Εθνικής Φρουράς.

Στην ευρύτερη περιοχή υπάρχει φυλάκιο της Εθνικής Φρουράς και πολυβολείο. Εντός των τεμαχίων δεν υπάρχουν αμυντικά έργα, όμως τα αμυντικά έργα που γειτνιάζουν με τα υπό μελέτη τεμάχια επηρεάζεται ο τομέας παρατήρησης τους και οι άξονες βολής τους. Ως εκ τούτου, για να είναι δυνατή η ανάπτυξη του ΠΕ σύμφωνα με το ΓΕΕΦ, θα πρέπει να κατασκευαστούν τρεις τομές/θέσεις κάλυψης οχημάτων και ενός ορύγματος συγκοινωνίας, καθώς και σε περίοδο έντασης να υπάρχει δυνατότητα χρήσης των καμερών ή άλλων υποδομών του ΠΕ. Αφού εγκριθεί το ΠΕ και προτού ξεκινήσουν τα κατασκευαστικά έργα, εκπρόσωπος του Υπουργείου Άμυνας θα καθορίσει τα ακριβή σημεία των τομών και του ορύγματος.

Οι πολεοδομικές ζώνες σε ακτίνα 1km από το τεμάχιο είναι:

- **Γα5 Αγροτικές Ζώνες**
- **Δα1 και Δα3 Ζώνες Προστασίας** (υδατορέματα, υδατοφράκτες, δάση, περιοχές Δικτύου Natura2000, Λίμνη Παραλιμνίου, γεωμορφώματα, παλαιό υδραγωγείο Αμμοχώστου, εθνικά δασικά πάρκα, αρχαία μνημεία και αρχαιότητες, υψώματα με κλίση πέραν του 30%, απομονωτικές λωρίδες, κοιμητήρια, πάρκα, ανοικτοί δημόσιοι χώροι, εκδρομικοί χώροι, εκκλησίες/ξωκλήσια.)
- **ΠΕΠ3 Περιοχή Ειδικής Πολιτικής 3** (παράγραφος 17.5.4*)
- **Βδ3 Βιοτεχνική Ζώνη/ Περιοχή Κατηγορίας Β**
- **Αα4 Δημόσιες χρήσεις** (στάδια/γήπεδα, εκπαιδευτήρια, γραφεία Τοπικών Αρχών, πολυδύναμα κέντρα και άλλες κοινοτικές διευκολύνσεις)
- **Κα6 Περιοχές με επικρατούσα χρήση την κατοικία**

Η πλησιέστερη οικιστική Ζώνη (Κα6) βρίσκεται σε απόσταση περίπου 850m νοτιοδυτικά του σημείου χωροθέτησης του προτεινόμενου έργου.

Τα προτεινόμενα τεμάχια δεν εμπίπτουν εντός οποιουδήποτε περάσματος αποδημητικών πτηνών, δεν εμπίπτουν σε Ζώνες Προστασίας του Δικτύου Natura 2000, εντός των τεμαχίων δεν υπάρχουν υδατικές εγκαταστάσεις αλλά επηρεάζονται από τη διέλευση εγγεγραμμένου υδατορέματος. Στην περιοχή μελέτης αρχαιολογική επισκόπηση κατέδειξε αρχαία κατάλοιπα αλλά στην αιτούμενη περιοχή μελέτης δεν υπάρχουν οποιαδήποτε αρχαιολογικά ευρήματα.

Το έργο θα αποτελείται από τις εξής υποδομές:

- 1000 φωτοβολταϊκά πλαίσια και συναφής εξοπλισμός (όπως μετατροπείς, και μετασχηματιστές),
- Περιμετρική περίφραξη, θύρα εισόδου,
- Υποσταθμός για σύνδεση με το δίκτυο διανομής ηλεκτρισμού στη περιοχή και Δωμάτιο παραγωγού.

Τα φωτοβολταϊκά πλαίσια θα επικάθονται πάνω σε βάσεις οι οποίες θα τοποθετηθούν στο έδαφος με τη μέθοδο της πασαλόμπηξης. Το φωτοβολταϊκό πάρκο θα περιφραχθεί περιμετρικά (543m). Η περιμετρική περίφραξη θα αποτελείται από κεντρική είσοδο και περίφραξη με μεταλλικό πλέγμα. Η σύνδεση με το δίκτυο ΑΗΚ για την επαρκή παραχώρηση ηλεκτρικού ρεύματος στην προτεινόμενη ανάπτυξη πρέπει να γίνει μέσω εγκατάστασης 1 επίγειου Ηλεκτρικού Υποσταθμού μέσα στο χώρο

της ανάπτυξης, στη θέση και τις διαστάσεις που υπέδειξε η ΑΗΚ, όπως επίσης να γίνει πρόνοια για υπόγεια παροχή.

Οι κύριες διεργασίες κατά τη φάση κατασκευής αφορούν:

- Τον καθαρισμό της επιφάνειας του τεμαχίου,
- Εκσκαφές και χωματουργικές εργασίες για την εξομάλυνση της επιφάνειας του τεμαχίου,
- Εγκατάσταση της περιμετρικής περίφραξης ασφαλείας,
- Τοποθέτηση πασσάλων στήριξης και τοποθέτηση των φωτοβολταϊκών πλαισίων,
- Κατασκευή του υποσταθμού και δωματίου παραγωγού,
- Εγκατάσταση ηλεκτρικών εγκαταστάσεων,
- Έλεγχος λειτουργίας και δοκιμών αποδοχής του έργου, και
- Σύνδεση με το εθνικό ηλεκτρικό δίκτυο.

3. Περιγραφή των περιβαλλοντικών στοιχείων που ενδέχεται να επηρεαστούν σοβαρά από το έργο και επιπτώσεων που το έργο ενδέχεται να προκαλέσει στο περιβάλλον

Οι κυριότερες περιβαλλοντικές επιπτώσεις που ενδέχεται να επιφέρει η δημιουργία του έργου, είναι:

(a) κατά το στάδιο κατασκευής αναμένεται:

- Να προκύψει όγκος χώματος κυρίως λόγω των εργασιών για τη διαδικασία καθαρισμού της επιφάνειας και την εξομάλυνση του εδάφους αλλά σε μικρές ποσότητες, μιας και η επιφάνεια του εδάφους είναι επίπεδη.
- Μικρή σφράγιση εδάφους με σκυρόδεμα (34.45 m^2).
- Να υπάρχει αύξηση των επιπέδων σκόνης από τη διαμόρφωση του χώρου, αλλά και τη συχνή χρήση του οδικού δικτύου για τη μεταφορά πρώτων υλών και προσωπικού.
- Να υπάρχουν πηγές έντασης και θορύβου κυρίως από τις εργασίες για τις εκσκαφές, τις επιχωματώσεις, τη διαμόρφωση του χώρου και την πασαλόμπηξη.
- Να προκύψουν στερεά απόβλητα που πιθανόν να αποτελούνται από χαρτί, υλικά συσκευασίας, γυαλί, οικιακά απόβλητα, πολυμερή/πλαστικό, ξύλο, μέταλλα/ μεταλλικά στοιχεία.
- Να προκύψουν επικίνδυνα απόβλητα τα οποία θα διαχωρίζονται και θα τοποθετούνται σε κάδους/ δοχεία που θα σφραγίζονται με κατάλληλο κάλυμμα.
- Να προκύψουν υγρά απόβλητα που θα προέρχονται κατά κύριο λόγο από την ανάγκη συμπίεσης του εδάφους και τις ανάγκες του προσωπικού.
- Να καταναλωθεί ηλεκτρική ενέργεια και καύσιμα. Η ενέργεια και τα καύσιμα αυτά θα χρησιμοποιηθούν για τον εξοπλισμό που λειτουργεί με ηλεκτρική ενέργεια, για ανάγκες φωτισμού και τη λειτουργία των μηχανημάτων.
- Να προκύψουν εκπομπές αέριων ρύπων κυρίως από τη λειτουργία του εξοπλισμού, των μηχανημάτων και οχημάτων τα οποία εκπέμπουν καυσαέρια και σκόνη και τα οποία χρησιμοποιούνται είτε για τις κατασκευαστικές εργασίες είτε για τη διακίνηση προσωπικού ή υλικών.

(β) κατά το στάδιο λειτουργίας αναμένεται:

- Να μην επηρεαστεί σημαντικά αρνητικά η χλωρίδα και πανίδα, ούτε η βιοποικιλότητα της περιοχής του προτεινόμενου έργου. Η πρόσβαση και διέλευση των ειδών πανίδας και ορνιθοπανίδας εντός/μέσω του φωτοβολταϊκού πάρκου να είναι εφικτή, εφόσον οι προδιαγραφές της περιμετρικής περίφραξης το επιτρέπουν.
- Να μην υπάρχει προσωπικό σε μόνιμη βάση.
- Αύξηση στα επίπεδα θορύβου για περιορισμένο χρονικό διάστημα (κατά τις εργασίες καθαρισμού και συντήρησης).
- Αναμένεται να προκύπτουν μικρές ποσότητες στερεών αποβλήτων. Τα στερεά απόβλητα που θα προκύπτουν αναμένεται να είναι κυρίως πράσινα απόβλητα από την αφαίρεση της επιφανειακής βλάστησης, καθώς και απόβλητα από τις εργασίες συντήρησης.
- Αναμένεται να προκύπτουν μικρές ποσότητες υγρών αποβλήτων από τον καθαρισμό και πλύσιμο των πλαισίων.
- Η λειτουργία του προτεινόμενου έργου απαιτεί την κατανάλωση περιορισμένων ποσοτήτων ηλεκτρικής ενέργειας, για τη λειτουργία των καμερών ασφαλείας και του εξωτερικού φωτισμού σε περιστατικά έκτακτης ανάγκης. Ωστόσο, η ποσότητα αυτή δεν μπορεί να υπολογιστεί στο παρόν στάδιο και θα καλύπτεται από το δίκτυο. Επίσης, το προτεινόμενο έργο δεν απαιτεί τη χρήση καυσίμων για τη λειτουργία του.
- Η πηγή εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα στην ατμόσφαιρα από τη λειτουργία του προτεινόμενου έργου αφορά αποκλειστικά μετάβαση του προσωπικού (οχήματα) και εξοπλισμού (βυτιοφόρα για τη μεταφορά νερού) στο τεμάχιο για τις εργασίες συντήρησης και καθαρισμού των πλαισίων. Η ποσότητα αυτή θα είναι αμελητέα.

4. Περιγραφή των μέτρων που προβλέπονται για να αποτραπούν, προληφθούν ή μετριαστούν επιπτώσεις στο περιβάλλον

(α) κατά το στάδιο κατασκευής:

- Ο σωστός προγραμματισμός των μετακινήσεων από και προς το χώρο του εργοταξίου κατά το στάδιο κατασκευής του έργου.
- Η επίβλεψη των κατασκευαστικών εργασιών για την αποφυγή ατυχημάτων.
- Η συλλογή και μεταφορά των μπάζων από τις συσκευασίες από το εργοτάξιο σε αδειοδοτημένο χώρο απόρριψης.
- Οι διακινήσεις διαμέσου οικιστικής περιοχής κατά τις ώρες κοινής ησυχίας θα περιορίζονται για την αποφυγή παραγωγής θορύβου και οχλήσεων.
- Προτείνεται τα δρομολόγια να μην πραγματοποιούνται σε ώρες αιχμής της οδικής κυκλοφορίας.
- Κατά την διάρκεια όμως των κατασκευαστικών εργασιών ο εργολάβος θα πρέπει να αποφεύγει την άσκοπη επέκταση του εργοταξίου, η οποία θα έχει σαν συνέπεια την αλόγιστη απομάκρυνση της ευρύτερης βλάστησης.
- Τα στερεά απορρίμματα που θα προέρχονται από τις συσκευασίες των ΦΒ πλαισίων και των υλικών εξοπλισμού θα πρέπει να συλλεχθούν και να παραδοθούν σε αδειοδοτημένους φορείς συλλογής, μεταφοράς και επεξεργασίας, σύμφωνα με τον περί Στερεών και Επικίνδυνων Αποβλήτων Νόμο.
- Η προσωρινή αποθήκευση των στερεών αποβλήτων που θα προκύψουν από την κατασκευή του έργου, καθώς και οι πρώτες ύλες οι οποίες θα χρησιμοποιηθούν, να

τοποθετηθούν σε χώρο εντός των ορίων του τεμαχίου και σε σημεία τα οποία δεν θα δημιουργήσουν οποιαδήποτε όχληση.

(β) κατά το στάδιο λειτουργίας αναμένεται:

- Η αποφυγή της χρήσης καθαριστικών φαρμάκων για τον καθαρισμό των πλαισίων.
- Περιμετρική φύτευση με θαμνώδη και χαμηλή δενδρώδη βλάστηση.
- Προτείνεται η εγκατάσταση πυροσβεστικής φωλιάς στο χώρο του ΦΒ πάρκου.

5. Ειδική Οικολογική Αξιολόγηση

Το προτεινόμενο έργο δεν εμπίπτει εντός ορίων περιοχής του Δικτύου Φύση 2000.

6. Διαβούλευση

Λήφθηκαν υπόψη οι στοχευμένες διαβούλευσεις οι οποίες πραγματοποιήθηκαν στα πλαίσια της Στρατηγικής Μελέτης Επιπτώσεων στο Περιβάλλον σχετικά με τη χωροθέτηση των Έργων που αξιοποιούν Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (ΑΠΕ) στον τομέα της ηλεκτροπαραγωγής.

- **Τμήμα Γεωργίας:** Τοποθετήθηκε θετικά για το εν λόγω έργο, νοούμενου ότι θα εφαρμόζονται οι κατευθυντήριες γραμμές που έχει ετοιμάσει το Τμήμα για τη διπλή χρήση γεωργικής γης με καλλιέργεια και φωτοβολταϊκά πλαίσια.
- **Τμήμα Δασών:** Τοποθετήθηκε θετικά για το εν λόγω έργο και προτείνει την εγκατάσταση περιμετρικής βλάστησης με δέντρα και θάμνους (π.χ. ελιά, μοσφηλιά, συκιά, αμυγδαλιά) προς όφελος της άγριας ζωής. Σε θέσεις που δεν θα υπάρχει πρόβλημα σκίασης των πλαισίων και για σκοπούς συνεισφοράς στην αφομοίωση άνθρακα και το τοπίο εισηγείται όπως χρησιμοποιηθούν εμβληματικά είδη φυτών που μπορούν να φτάσουν σε μεγάλη ηλικία, όπως ο τρέμιθος, η τουμπεζιά και το κυπαρίσσι.
- **Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων:** Τοποθετήθηκε θετικά για το εν λόγω έργο, νοούμενου ότι θα αφεθεί λωρίδα προστασίας 5m από την εγγεγραμμένη όχθη του υδατορέματος (στην βορειοδυτική πλευρά των υπό ανάπτυξη τεμαχίων) καθ' όλο το μήκος που εφάπτεται του υδατορέματος, για τη διασφάλιση της ομαλής ροής των ομβρίων υδάτων. Εντός της ζώνης προστασίας δεν επιτρέπεται καμία επέμβαση, όπως επιχωμάτωση 'ή εκσκαφή, εκχέρσωση, καταστροφή βλάστησης 'ή ανέγερση οποιαδήποτε κατασκευής, όπως τοίχου αντιστήριξης, πτερίφραξης κτλ.
- **Υπουργείο Άμυνας:** Τοποθετήθηκε θετικά για το εν λόγω έργο, νοούμενου θα κατασκευαστούν 3 τομές/θέσεις κάλυψης οχημάτων και 1 ορύγματος συγκοινωνίας και νοούμενου ότι σε περίοδο έντασης θα υπάρχει δυνατότητα χρήσης των καμερών ή άλλων υποδομών του ΠΕ. Τα ακριβή σημεία θα πρέπει να καθοριστούν και να κατασκευαστούν πριν την έναρξη των κατασκευαστικών εργασιών του ΠΕ.

7. Θέση Περιβαλλοντικής Αρχής

Η Περιβαλλοντική Αρχή, κατά τη διαμόρφωση της θέσης της, έλαβε υπόψη τις πληροφορίες που υποβλήθηκαν με βάση το άρθρο 23 του Περί της Εκτίμησης των Επιπτώσεων στο Περιβάλλον από Ορισμένα Έργα Νόμου Ν.127(I)/2018 και των εκάστοτε τροποποιήσεών του.

Επιπρόσθετα, η Περιβαλλοντική Αρχή, με βάση το άρθρο 24(5) του Νόμου, παραθέτει τους βασικούς λόγους για τους οποίους δεν απαιτείται Μελέτη Εκτίμησης Επιπτώσεων στο Περιβάλλον, με αναφορά στα σχετικά κριτήρια του Τέταρτου Παραρτήματος και προτείνει τα χαρακτηριστικά του έργου και τα μέτρα που προβλέπονται για να αποτραπούν ή να προληφθούν επιπτώσεις που σε

άλλη περίπτωση θα ήταν σημαντικές και δυσμενείς στο περιβάλλον. Συγκεκριμένα εξέτασε τα πιο κάτω κριτήρια:

1. **Χαρακτηριστικά του έργου:** αφορά την κατασκευή και λειτουργία αγρό-φωτοβολταϊκού πάρκου (δυναμικότητας 700kW) με διπλή χρήση, τη γεωργική καλλιέργεια την παραγωγή ενέργειας. Το έργο θα αποτελείται από 1000 φωτοβολταϊκά πλαίσια και συναφή εξοπλισμό (όπως μετατροπείς, και μετασχηματιστές), περιμετρική περίφραξη, θύρα εισόδου, δωμάτιο παραγωγού και υποσταθμό για σύνδεση με το δίκτυο διανομής ηλεκτρισμού.
2. **Τοποθεσία του έργου:** Το έργο θα αναπτυχθεί σε τεμάχιο που εμπίπτει σε Πολεοδομικές Ζώνες Γα5 και Δα1, με υφιστάμενη χρήση την καλλιέργεια σιτηρών. Σύμφωνα με τη χωροθετική πολιτική για τις ΑΠΕ, το ΠΕ μπορεί να χωριθετηθεί στην Αγροτική Ζώνη (Γα5) αλλά στην Ζώνη Προστασίας (Δα1), η οποία υπάρχει για το εγγεγραμμένο υδατόρεμα, δεν δύναται να εγκατασταθούν πλαίσια ή να γίνει η όποια επέμβαση. Βρίσκεται εντός της Κοινότητας Αυγόρου. Η απόσταση του από την πλησιέστερη οικιστική ζώνη (Κα6) είναι 850 μέτρα. Το τεμάχιο ανάπτυξης εξυπηρετείται από το υφιστάμενο οδικό δίκτυο χωρίς την παρουσία προστατευόμενων ειδών και οικοτόπων.
3. **Τύπος και χαρακτηριστικά των ενδεχόμενων επιπτώσεων:** Κατά τις κατασκευαστικές εργασίες αναμένεται κυρίως η παραγωγή αποβλήτων, θορύβου και σκόνης, επιππώσεις οι οποίες αναμένεται να τύχουν διαχείρισης με την εφαρμογή των κατάλληλων μέτρων μετριασμού.

Η Περιβαλλοντική Αρχή αφού έλαβε υπόψη τα κριτήρια του Τέταρτου Παραρτήματος του Νόμου και την αναγκαιότητα δημιουργίας του προτεινόμενου έργου, δε φέρει ένσταση στην κατασκευή του έργου υπό τους όρους/ προϋποθέσεις που αναφέρονται στο Παράρτημα Όρων που επισυνάπτεται.

Ανθή Σωκράτους
για Αν. Διευθυντή Τμήματος Περιβάλλοντος
Περιβαλλοντική Αρχή

Αρ. Φακ. 02.10.011.005.001.003
10 Ιουνίου 2024

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΟΡΩΝ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΑΡΧΗΣ

ΕΡΓΟ «Κατασκευή και λειτουργία Αγρο-Φωτοβολταϊκού πάρκου δυναμικότητας 700kW στο Αυγόρου»

ΕΝΟΤΗΤΑ Α: Γενικοί Όροι

1.1. Ο κύριος του έργου φέρει ακέραιη την ευθύνη για την τήρηση των περιβαλλοντικών όρων, μέτρων και περιορισμών που επιβάλλονται με την παρούσα Αιτιολογημένη Διαπίστωση.

1.2. Ο κύριος του έργου δεν απαλλάσσεται από την υποχρέωση τήρησης διατάξεων της κείμενης περιβαλλοντικής νομοθεσίας, ανεξαρτήτως από την ύπαρξη σχετικής ρητής αναφοράς στους περιβαλλοντικούς όρους του έργου.

1.3. Σε περίπτωση που κριθεί αναγκαίο το Τμήμα Περιβάλλοντος μπορεί να επιβάλει νέους περιβαλλοντικούς όρους για την προστασία του περιβάλλοντος οι οποίοι θα είναι υποχρεωτικοί από τον κύριο του έργου, χωρίς την απαίτηση οποιασδήποτε αποζημίωσης από την Κυπριακή Δημοκρατία.

1.4. Όλες οι εργασίες ανέγερσης και λειτουργίας του έργου να συμμορφώνονται με τους σχετικούς με την προστασία του περιβάλλοντος νόμους, κανονισμούς, διατάγματα και τροποποιήσεις που διέπουν αυτούς όπως αυτοί εκάστοτε τροποποιούνται ή και αντικαθίστανται.

1.5. Απαγορεύεται η απόρριψη, εναπόθεση ή διάθεση οποιασδήποτε ουσίας, η οποία ρυπαίνει ή τείνει να ρυπάνει τα νερά και το έδαφος σύμφωνα με τους περί Ελέγχου της Ρύπανσης των Νερών Νόμους του 2002 μέχρι 2013, εκτός εάν η απόρριψη γίνεται σύμφωνα με Άδεια Απόρριψης Αποβλήτων που παραχωρείται από τον Υπουργό Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος.

1.6. Απαγορεύεται αυστηρά η καύση αποβλήτων ή άλλων ουσιών ή αντικειμένων.

1.7. Κατά τη διάρκεια της κατασκευής να και λειτουργίας του έργου να τηρούνται οι πρόνοιες του περί Αποβλήτων Νόμου του 2011 [185(I)/2011] και των εκάστοτε τροποποιήσεων του. Στο πλαίσιο αυτό, όλα τα απόβλητα που θα προκύπτουν, κατά σειρά προτεραιότητας, να προετοιμάζονται για εκ νέου χρήση, ανακύκλωση, ανάκτηση ή, όταν αυτό είναι τεχνικά και οικονομικά αδύνατο, να διατίθενται με τρόπο που να αποφεύγονται ή να μειώνονται οι επιπτώσεις στο έδαφος και τα νερά.

1.8. Τα στερεά και επικίνδυνα απόβλητα από τις διάφορες εργασίες κατασκευής και λειτουργίας όσον αφορά τον εξοπλισμό, (μεταχειρισμένα μηχανέλαια, λιπαντικά, υπολείμματα και συσκευασίες υλικών βαφής και συντηρητικών, χρώματα, διαλύτες, ρυπασμένα προσφροφητικά υλικά που θα προκύπτουν από τις εργασίες συντήρησης των μηχανημάτων ή από τυχόν διαρροές κ.α.) να αποθηκεύονται προσωρινά, σε κατάλληλα στεγανά δοχεία που να διατηρούνται σε καλή κατάσταση και να μην παρουσιάζουν διαρροές, σε κατάλληλα διαμορφωμένο χώρο εντός των ορίων της ανάπτυξης, στον οποίο θα υπάρχει περιορισμένη πρόσβαση και σχετική σήμανση, με αδιαπέραστες επιφάνειες και προστατευμένοι από τις καιρικές συνθήκες. Στη συνέχεια να παραδίδονται χωρίς καθυστέρηση σε αδειοδοτημένους συλλέκτες για μετέπειτα διάθεση σε αδειοδοτημένες εγκαταστάσεις διαχείρισης, σύμφωνα με τις πρόνοιες των περί Αποβλήτων Νόμων του 2011 έως 2016 (Αρ. 185(I)/2011) [ιστοσελίδα Τμήματος Περιβάλλοντος – www.moa.gov.cy/environment, στη διαδρομή Διεθνείς Συμβάσεις, Ευρωπαϊκό κεκτημένο, Εθνική Νομοθεσία/Διαχείριση Αποβλήτων].

1.9. Απαγορεύεται η ανεξέλεγκτη απόρριψη στερεών ή/και υγρών αποβλήτων ή άλλων αντικειμένων στο χώρο εντός της εγκατάστασης και γύρω από αυτή.

1.10. Κατά την εγκατάσταση και λειτουργία του έργου να εφαρμόζονται οι κατευθυντήριες γραμμές που έχει ετοιμάσει το Τμήμα Γεωργίας για τη διπλή χρήση γεωργικής γης με καλλιέργεια και φωτοβολταϊκά πλαίσια.

1.11. Ο κύριος του έργου να ενημερώνει το Διευθυντή του Τμήματος Περιβάλλοντος σε περίπτωση ατυχήματος ή αμέλειας.

1.12. Να ετοιμαστεί κατάλληλο πρόγραμμα για σωστή ενημέρωση και εκπαίδευση του προσωπικού, ώστε να διασφαλιστεί η σωστή εφαρμογή των περιβαλλοντικών όρων της παρούσας Αιτιολογημένης Γνωμοδότησης κατά το στάδιο κατασκευής και λειτουργίας του έργου.

ΕΝΟΤΗΤΑ Β: Όροι που πρέπει να τηρούνται κατά το στάδιο κατασκευής του έργου

2.1. Για τη σύνδεση του έργου με το δίκτυο της ΑΗΚ να γίνει πρόνοια για υπόγεια διασύνδεση του υποσταθμού με το δωμάτιο ελέγχου παραγωγού και η κατασκευή και τοποθέτηση του καθώς και άλλων δομικών έργων του Υποσταθμού να πληρούν τις απαιτήσεις και προδιαγραφές της Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου.

2.2. Σε περίπτωση που η προτεινόμενη σύνδεση του έργου με το δίκτυο μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας εμπίπτει στο Δεύτερο Παράρτημα του περί της Εκτίμησης των Επιπτώσεων στο Περιβάλλον από Ορισμένα Έργα Νόμου του 2018 [Ν. 127(I)/2018], να υποβληθεί για αξιολόγηση από την Περιβαλλοντική Αρχή όταν ολοκληρωθούν οι σχετικές μελέτες/ σχεδιασμοί από τον Ιδιοκτήτη Συστήματος Μεταφοράς.

2.3. Να ληφθεί υπόψη η αποφυγή πιθανών αντανακλάσεων και ενοχλήσεων τόσο στον άμεσο εγγύς περιβάλλοντα χώρο όσο και σε μακρινές αποστάσεις.

2.4. Το έδαφος της περιοχής ανάπτυξης να διατηρηθεί όσο το δυνατόν ασυμπίεστο και ασφράγιστο έτσι ώστε να γίνεται απορρόφηση των όμβριων υδάτων με τη διατήρηση της χαμηλής φυσικής βλάστησης και να μην αυξηθεί ο κίνδυνος πλημμύρας στην περιοχή.

2.5. Για τις υγειονομικές ανάγκες του προσωπικού να τοποθετηθούν χημικές τουαλέτες εντός των χώρων του τεμαχίου του έργου. Τα υγρά απόβλητα από τις χημικές τουαλέτες να παραδίδονται σε αδειοδοτημένους φορείς συλλογής και μεταφοράς, σύμφωνα με τον περί Αποβλήτων Νόμο του 2011 [185(I)/2011] και των εκάστοτε τροποποιήσεων του.

2.6. Απαγορεύεται η αποθήκευση υλικών και μηχανημάτων εκτός του εργοταξίου.

2.7. Να ετοιμαστεί σχέδιο αντιμετώπισης εκτάκτων περιστατικών. Σε περίπτωση ατυχήματος κατά τη διάρκεια των εργασιών κατασκευής, να ειδοποιούνται αμέσως οι εκάστοτε αρμόδιες αρχές και να εφαρμόζεται το Σχέδιο Έκτακτης Ανάγκης.

2.8. Η περίφραξη, να μην στερεωθεί στο έδαφος με μπετόν. Να τοποθετηθεί ειδική περίφραξη, η οποία θα είναι φιλική προς το περιβάλλον, ώστε η πανίδα της περιοχής, να μπορεί να εισέρχεται και να εξέρχεται ελεύθερα.

2.9. Να ετοιμαστεί Διαχειριστικό Σχέδιο Εργοταξίου, πριν την έκδοση άδειας οικοδομής, που θα εφαρμόζεται κατά την κατασκευή του έργου. Το εν λόγω σχέδιο να προβλέπει την ορθολογική διαχείριση του εργοταξίου (περιλαμβανομένης και της συλλογής και διάθεσης/απόρριψης

αποβλήτων, μεταχειρισμένων μηχανέλαιων, άχρηστων υλικών, αποβλήτων από εκσκαφές, κλπ.) η οποία να φαίνεται μέσα από χωροθετικά σχέδια, στα οποία να φαίνονται ευκρινώς οι διάφοροι χώροι, όπως ο χώρος για την ασφαλή αποθήκευση καυσίμων και χημικών, οι υγειονομικές διευκολύνσεις, οι διαδρομές διακίνησης των βαρέων και άλλων οχημάτων, κλπ. Επίσης, στα χωροθετικά σχέδια οργάνωσης εργοταξίου να παρουσιάζονται ξεχωριστά ο χώρος προσωρινής αποθήκευσης των πρώτων υλών και αποβλήτων, των επικίνδυνων αποβλήτων, τα γραφεία και οι χώροι στάθμευσης.

2.10. Ο Εργολάβος πριν την έναρξη εκτέλεσης του έργου να ετοιμαστεί και να φυλάσσεται στο εργοτάξιο Ολοκληρωμένο Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων Κατασκευών και Κατεδαφίσεων (AKK) σύμφωνα με τις πρόνοιες των Κανονισμών του 2023 (Κ.Δ.Π.112/2023) για την διαχείριση των AKK, στα πλαίσια των περί Αποβλήτων Νόμων του 2011 και των εκάστοτε τροποποιήσεών του. Θα φέρει την πλήρη ευθύνη εφαρμογής του, θα μεριμνά για τη φύλαξη του στο εργοτάξιο και θα το θέτει στη διάθεση των Επιθεωρητών ή άλλων εκπροσώπων του Τμήματος Περιβάλλοντος όποτε αυτό ζητηθεί. Στο στάδιο υποβολής της προσφοράς απαιτείται να εκτιμηθεί ξεχωριστά το κόστος τυχόν αμιαντούχων αποβλήτων καθώς και το κόστος διαχείρισης των υπολοίπων A.K.K.. Ο επιβλέπων μηχανικός να έχει την ευθύνη παρακολούθησης υλοποίησης του ολοκληρωμένου σχεδίου διαχείρισης των A.K.K., σύμφωνα με τον Κανονισμό του 2023 (Κ.Δ.Π.112/2023).

2.11. Βάσει των παρόντων Κανονισμών Κ.Δ.Π. 112/2023 και τις εκάστοτε τροποποιήσεις τους, οι πιο κάτω όροι στοχεύουν στη ρύθμιση της ευθύνης του ιδιοκτήτη του έργου, του παραγωγού AKK, του φορέα διαχείρισης και του φορέα εκμετάλλευσης σε σχέση με τη διαχείριση των αποβλήτων από κατασκευές και κατεδαφίσεις, και δεν αποτελούν υποχρέωση του Φ/Ε στην περίπτωση κατά την οποία δεν εκτιμάται ότι θα παραχθούν AKK συνολικής ανάμεικτης μη συμπιεσμένης ποσότητας υλικών κατ' όγκο (κ.ο.) μέχρι και δώδεκα κυβικά μέτρα ($12m^3$):

Υποχρεώσεις κύριου του Έργου:

- (α) Να διασφαλίζει ότι ο μελετητής έχει εκτιμήσει και υπολογίσει τις ποσότητες και τα είδη των αποβλήτων κατά το στάδιο της μελέτης του έργου [Κανονισμός 5(1)(α)].
- (β) Να διασφαλίζει ότι ο επιβλέπων μηχανικός κατά το στάδιο της εκτέλεσης του έργου, παρακολουθεί και προβαίνει σε όλες τις αναγκαίες ενέργειες, ώστε να εφαρμοστεί το σχέδιο διαχείρισης των AKK σύμφωνα με τις πρόνοιες του Κανονισμού 6, και τον ενημερώνει γραπτώς [Κανονισμός 5(1)(β)(i)].
- (γ) Να διασφαλίζει ότι ο επιβλέπων μηχανικός με την ολοκλήρωση του έργου, πιστοποιεί την ορθή διαχείριση των παραγόμενων AKK, σύμφωνα με το σχέδιο διαχείρισης AKK και ενημερώνει με σχετικό έντυπο (ΚΔΠ 253/2023), το Ατομικό ή Συλλογικό Σύστημα Διαχείρισης AKK, ανάλογα με την περίπτωση [Κανονισμός 5(1)(β)(ii)].
- (δ) Να διασφαλίζει [Κανονισμός 5(1)(γ)] ότι στις τεχνικές προδιαγραφές προκήρυξης ενσωματώνονται οι όροι και οι απαιτήσεις των συμβολαίων ανάθεσης του έργου, ως αυτές διαμορφώθηκαν κατά το στάδιο της μελέτης του έργου, το δελτίο ποσοτήτων της κοστολόγησης της διαχείρισης των παραγόμενων AKK και η δήλωση ότι το σχετικό ποσό για τη διαχείριση των παραγόμενων AKK καταβάλλεται, αφού προηγουμένως έχει πιστοποιηθεί από τον επιβλέποντα μηχανικό η ορθή διαχείριση των AKK, ο οποίος επιβεβαιώνει παράλληλα και τα στοιχεία που παρέχονται από το Συλλογικό ή το Ατομικό, Σύστημα Διαχείρισης AKK, ανάλογα με την περίπτωση, περιλαμβανομένων των υλικών που έχουν επαναχρησιμοποιηθεί σύμφωνα με το σχέδιο διαχείρισης AKK του έργου.

(ε) Σε περίπτωση κατά την οποία ο ιδιοκτήτης του έργου μεταβιβάσει την ευθύνη διαχείρισης των AKK στον εργολήπτη, με σχετική σύμβαση που συνάπτει με αυτόν, να διασφαλίζει ότι ο εργολήπτης που αναλαμβάνει την ευθύνη διαχείρισης των AKK είναι εγγεγραμμένος σε Συλλογικό Σύστημα Διαχείρισης AKK ή διατηρεί και λειτουργεί Ατομικό Σύστημα Διαχείρισης AKK και κοστολογεί τη μεταβίβαση της ευθύνης διαχείρισης των AKK [Κανονισμός 5(2)(α) και (β)].

(στ) Σε περίπτωση κατά την οποία αναλαμβάνει ο ίδιος την ευθύνη διαχείρισης των AKK, αναλαμβάνει, επιπροσθέτως και τις υποχρεώσεις που προβλέπονται στις πρόνοιες του Κανονισμού 6 για τον παραγωγό AKK/Εργολήπτης έργου [Κανονισμός 5(3)].

Υποχρεώσεις παραγωγού αποβλήτων / εργολήπτη:

(α) Ο Παραγωγός αποβλήτων/Εργολήπτης να αποστείλει το αργότερο μέχρι την ημερομηνία έναρξης της εκτέλεσης των εργασιών του έργου, γραπτή γνωστοποίηση έναρξης των εργασιών αυτού, με σχετικό έντυπο (ΚΔΠ 214/2023) στο Συλλογικό Σύστημα Διαχείρισης AKK στο οποίο συμμετέχει ή στο Ατομικό Σύστημα Διαχείρισης AKK που διατηρεί και λειτουργεί και να την κοινοποιεί παράλληλα στον Διευθυντή του Τμήματος Περιβάλλοντος [Κανονισμός 6(1)(α)].

(β) Πριν από την έναρξη της εκτέλεσης του έργου, ο εργολήπτης να ετοιμάζει και υποβάλλει στο Συλλογικό Σύστημα Διαχείρισης AKK στο οποίο συμμετέχει ή στο Ατομικό Σύστημα Διαχείρισης AKK που διατηρεί και λειτουργεί, σχέδιο διαχείρισης AKK, με σχετικό έντυπο (ΚΔΠ 252/2023), για την ορθότητα του οποίου έχει την πλήρη ευθύνη [Κανονισμός 6(1)(β)].

(γ) Πριν από την έναρξη της εκτέλεσης του έργου, ο εργολήπτης να συνάπτει συμφωνία με αδειοδοτημένη μονάδα διαχείρισης AKK για παραλαβή και διαχείριση των αποβλήτων που θα παραχθούν [Κανονισμός 6(1)(β)(ν)] και να διασφαλίζει τη μεταφορά των παραγόμενων αποβλήτων.

(δ) Ο Εργολήπτης να διατηρεί στο εργοτάξιο αντίγραφο του επικαιροποιημένου Σχεδίου Διαχείρισης των AKK, το οποίο υποβλήθηκε στο Σύστημα Διαχείρισης AKK και φέρει τη σφραγίδα του συστήματος και την ημερομηνία υποβολής του [Κανονισμός 6(1)(γ)]. Επίσης, να αποστέλλει αντίγραφο του Σχεδίου Διαχείρισης στο Επιβλέποντα Μηχανικό.

(ε) Ο Εργολήπτης να οργανώνει ή συμμετέχει σε Συλλογικό Σύστημα Διαχείρισης AKK ή να διατηρεί και λειτουργεί Ατομικό Σύστημα Διαχείρισης AKK [Κανονισμός 6 (3)] και να καταβάλλει το σχετικό τέλος εγγραφής και συμμετοχής καθώς και το τέλος εξέτασης του Σχεδίου Διαχείρισης για κάθε έργο.

(στ) Ο Εργολήπτης να χρησιμοποιεί κατά προτεραιότητα τα υλικά που έχουν ετοιμαστεί για επαναχρησιμοποίηση και τα ανακυκλωμένα υλικά στο έργο, τα οποία πληρούν τις σχετικές ευρωπαϊκές τεχνικές προδιαγραφές και τις σχετικές διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας [Κανονισμός 6(1)(ε)].

(ζ) Ο Εργολήπτης στην περίπτωση που εκτιμάται ότι σε έργο κατεδάφισης θα παραχθούν AKK συνολικής ανάμεικτης μη συμπιεσμένης ποσότητας κατ' όγκο μεγαλύτερης των τριακοσίων κυβικών μέτρων (300 m³), να χρησιμοποιεί τις βέλτιστες τεχνικές για την επιλεκτική κατεδάφιση, ώστε να απομακρυνθούν και να τύχουν ασφαλούς χειρισμού οι επικίνδυνες ουσίες, όπως αμιαντούχα απόβλητα, απόβλητα ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού, λαμπτήρες, και να διευκολυνθούν η επαναχρησιμοποίηση και η ανακύκλωση υψηλής ποιότητας με την επιλεκτική αφαίρεση υλικών τουλάχιστον του ξύλου, των ανόργανων κλασμάτων, όπως σκυρόδεμα, τούβλα, πλακάκια, κεραμικά και πέτρα, καθώς και των μετάλλων, του γυαλιού, των πλαστικών και του γύψου, σύμφωνα με τις διατάξεις του εδαφίου (3Α) του άρθρου 13 του Νόμου [Κανονισμός 6(4)].

(η) Σε περίπτωση κατά την οποία ο όγκος των ΑΚΚ που εκτιμάται ότι θα παραχθεί υπερβαίνει τα τριακόσια κυβικά μέτρα (300 m³), να διενεργείται στο εργοτάξιο χωριστή συλλογή τουλάχιστον για το ζύλο, για τα ανόργανα κλάσματα (σκυρόδεμα, τούβλα, πλακάκια, κεραμικά και πέτρα), για τα μέταλλα, για το γυαλί, για τα πλαστικά και για το γύψο [Κανονισμός 6(1)(β)(iv)].

(θ) Ο Εργολήπτης μπορεί να επεξεργάζεται στο χώρο εργοταξίου στον οποίο γίνεται προσωρινή αποθήκευση αποβλήτων, μη επικίνδυνα ΑΚΚ με κωδικούς 17 01 01, 17 01 02, 17 01 03, 17 01 07, 17 03 02, 17 05 04 και 17 05 06, με τη χρήση σπαστήρα, κόσκινου ή μηχανήματος άλεσης ασφάλτου μόνο σε περίπτωση κατά την οποία φορέας διαχείρισης είναι κάτοχος πιστοποιητικού καταχώρισης στο Αρχείο Διαχειριστών Αποβλήτων για επεξεργασία στο χώρο παραγωγής των αποβλήτων, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 33 του Νόμου και νοούμενου ότι η εν λόγω επεξεργασία αφορά αποκλειστικά τα απόβλητα του έργου για το οποίο λειτουργεί το εργοτάξιο. [Κανονισμός 7(1)].

(ι) Ο Εργολήπτης σε περίπτωση κατά την οποία ο χώρος εργοταξίου χωροθετείται εκτός του χώρου στον οποίο εκτελείται το έργο ή σε περίπτωση κατά την οποία συνορεύει με τον χώρο στον οποίο εκτελείται το έργο, μπορεί να εξασφαλίσει έγκριση του χώρου εργοταξίου από την αρμόδια αρχή τοπικής διοίκησης με σχετικό έντυπο (ΚΔΠ 215/2023). Νοείται ότι, ο χώρος εργοταξίου δεν δύναται να βρίσκεται εκτός των διοικητικών ορίων του δήμου ή της κοινότητας στον οποίο εκτελείται το έργο [Κανονισμός 7(2)].

(ια) Ο Εργολήπτης μπορεί να διαχειριστεί (συλλέξει/μεταφέρει ή επεξεργαστεί) επιτόπου τα καθαρά ΑΚΚ ο ίδιος, μόνο αν κατέχει ανάλογο Πιστοποιητικό Καταχώρησης στο Αρχείο Διαχειριστών Αποβλήτων.

Σε περίπτωση που δεν θα τα διαχειριστεί ο ίδιος υποχρεούται να παραδίδει τα απόβλητα σε Κατόχους Πιστοποιητικού για τη συλλογή και μεταφορά των ρευμάτων αποβλήτων που θα προκύψουν από το έργο, οι οποίοι θα τα μεταφέρουν σε αδειοδοτημένες εγκαταστάσεις επεξεργασίας ΑΚΚ. Κατά την παράδοση των Αποβλήτων στην Εγκατάσταση ο Φορέας Διαχείρισης της εγκατάστασης των αποβλήτων υπογράφει το Έντυπο Αναγνώρισης και Παρακολούθησης. Ο μεταφορέας παραδίδει το ροζ στέλεχος σε αυτόν και στη συνέχεια ο Φορέας Διαχείρισης έχει την ευθύνη να επιστρέψει πλήρως συμπληρωμένο και υπογραμμένο αντίγραφο του Έντυπου, στον Παραγωγό του αποβλήτου εντός τριών ημερών από την ημερομηνία παραλαβής τους.

(ιβ) Σε περίπτωση που τα παραγόμενα χώματα και πέτρες δεν θα επεξεργαστούν στο χώρο παραγωγής τους προς επαναχρησιμοποίηση ή για επεξεργασία στο έδαφος (land treatment) από την οποία προκύπτει όφελος για τη γεωργία ή την οικολογική βελτίωση (R10), θεωρούνται απόβλητα και πρέπει να μεταφέρονται σε αδειοδοτημένες Μονάδες για Επεξεργασία/Ανακύκλωση ΑΚΚ κατόχους Πιστοποιητικού, καταχωριμένους στο μητρώο Διαχειριστών Αποβλήτων για Συλλογή-Μεταφορά. Εναλλακτικά τα παραγόμενα ΑΚΚ (συμπεριλαμβανομένων και των καθαρών χωμάτων που δεν προέρχονται από ρυπασμένες περιοχές και δεν περιέχουν επικίνδυνες ουσίες) μπορούν να αξιολογούνται από διαπιστευμένο εργαστήριο και εφόσον τηρούν το Ευρωπαϊκό Εναρμονισμένο Πρότυπο CYS EN 13242:2002+A1:2007 ή τηρούν τη περί του Καθορισμού των Επίπεδων των Βασικών Απαιτήσεων Ορισμένων Προϊόντων Δομικών Κατασκευών Διάταγμα του 2011 (ΚΔΠ 164/2011) και φέρουν έγγραφα Δήλωσης Επιδόσεων μπορούν να χρησιμοποιηθούν για τη συγκεκριμένη χρήση που καθορίζεται στο πρότυπο και δεν θεωρούνται απόβλητα.

Για την ορθή εφαρμογή το πιο πάνω καλούνται οι άμεσα εμπλεκόμενοι (Ιδιοκτήτης έργου ή/και Εργολήπτης) να αποτείνονται στις αρμόδιες αρχές (Τεχνικές υπηρεσίες του Υπουργείου Εσωτερικών) για περισσότερες πληροφορίες προκειμένου να διασφαλίσουν την καταλληλότητα των προϊόντων τους, σύμφωνα με τα σχετικά πρότυπα με βάση την ισχύουσα Νομοθεσία. Σημειώνεται ότι οι κάτοχοι Κινητού Σπαστήρα κατά την επεξεργασία των

καθαρών ΑΚΚ. ή/και καθαρών χωμάτων έχουν υποχρέωση να εκδίδουν σήμανση CE σύμφωνα με το άρθρο 4 («...ο κατασκευαστής καταρτίζει δήλωση απόδοσης όταν το εν λόγω προϊόν διατίθεται στην αγορά») του Κανονισμού 305/2011/ΕΕ από την στιγμή που υπάρχουν Εθνικές διατάξεις και δεν μπορεί να παρεκκλίνει εφαρμόζοντας το άρθρο 5 του ίδιου κανονισμού.

(ιγ) Ο Εργολήπτης να υπογράφει το σχετικό Έντυπο Αναγνώρισης και Παρακολούθησης (Κ.Δ.Π. 31/2016) σε κάθε παράδοση και να απαιτεί αντίγραφο από την εγκατάσταση που παρέλαβε τα απόβλητα με την υπογραφή του Φορέα Εκμετάλλευσης.

Τα αντίγραφα να τηρούνται ως αποδεικτικά στοιχεία της ορθής διαχείρισης των αποβλήτων και να αποστέλλονται στον Επιβλέποντα Μηχανικό του έργου για την πιστοποίηση της ορθής διαχείρισης των παραγόμενων ΑΚΚ, σύμφωνα με το κανονισμό 5(1)(β)(ii) ή όποτε του ζητηθούν.

2.12. Να ληφθούν όλα τα απαραίτητα μέτρα για την ελαχιστοποίηση της πιθανότητας εκδήλωσης φωτιάς, έκρηξης ή δημιουργίας περιστατικού ρύπανσης στον αέρα, στο έδαφος ή στα επιφανειακά ή και υπόγεια ύδατα, που μπορούν να απειλήσουν την ανθρώπινη υγεία ή και το περιβάλλον.

2.13. Κατά τη διάρκεια της κατασκευής του έργου να λαμβάνονται όλα τα απαραίτητα μέτρα για ελαχιστοποίηση και καταστολή της σκόνης. Για την ελαχιστοποίηση των επιπτώσεων από τη δημιουργία σκόνης προτείνονται τα πιο κάτω μέτρα, όπως:

- Να υπάρχει πρόγραμμα δρομολογίων οχημάτων ώστε αυτά να ελαχιστοποιηθούν με στόχο την κατά το δυνατό μικρότερη έκλυση αέριων ρύπων και σκόνης.
- Να γίνεται διαβροχή όταν και όπου απαιτείται και ιδιαίτερα στους χώρους στους διαδρόμους κίνησης των οχημάτων του εργοταξίου.
- Όταν απαιτείται να γίνεται διαβροχή και των θαλάμων αποθήκευσης αδρανών υλικών για την αποφυγή δημιουργίας σκόνης και εφόσον επικρατεί άνεμος ισχυρότερος των 4 Beaufort, να καλύπτονται οι σωροί με φύλλα πλαστικού.
- Οι εξατμίσεις των μηχανημάτων να είναι στραμμένες μακριά από το έδαφος.

2.14. Να ληφθούν όλα τα δυνατά μέτρα ελαχιστοποίησης του θορύβου, όπως:

- Χρήση νέων μοντέλων μηχανημάτων και οχημάτων του εργοταξίου και τακτική συντήρηση τους.
- Χρησιμοποίηση αντιδονητικών βάσεων και αποσβεστών στα πλαίσια των μηχανών.
- Χρήση σιγαστήρων και πλευρικών παραπετασμάτων όπου είναι δυνατόν.
- Σωστός προγραμματισμός των κατασκευαστικών εργασιών ώστε να αποφεύγεται κατά το δυνατόν η συγκέντρωση και η ταυτόχρονη λειτουργία πολλών μηχανημάτων στο εργοτάξιο.
- Να εφαρμοστεί πρόγραμμα εκτέλεσης των εργασιών κατασκευής και των δρομολογίων των οχημάτων απομάκρυνσης των υλικών, εντός των καθορισμένων ωρών εργασίας.
- Οι εργασίες να γίνονται κατά τη διάρκεια κανονικών ωρών εργασίας.

2.15. Οι ρύποι που εκπέμπονται από τα μηχανήματα που θα χρησιμοποιηθούν στο στάδιο της κατασκευής, να μην υπερβαίνουν τα όρια τα οποία προβλέπουν οι περί της Ποιότητας του Ατμοσφαιρικού Αέρα Νόμοι του 2010 έως 2017 [ιστοσελίδα του Τμήματος Επιθεώρησης Εργασίας - www.mlsi.gov.cy, στη διαδρομή Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας/ Νομοθεσία/ Η περί της Ποιότητας του Ατμοσφαιρικού Αέρα νομοθεσία/ Νόμος (Αρ.77(I)/2010 και 3(I)/2017)], και οι σχετικοί

Κανονισμός Κ.Δ.Π 327/ 2010 και 37/2017 [ιστοσελίδα του Τμήματος Επιθεώρησης Εργασίας, στη διαδρομή Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας/ Νομοθεσία/ Η περί της Ποιότητας του Ατμοσφαιρικού Αέρα νομοθεσία/ Κανονισμοί/ Αρ.77(I)/2010 και 3(I)/2017].

2.16. Στους χώρους του εργοταξίου να υπάρχουν απορροφητικά υλικά (π.χ. πριονίδι, άμμος) σε επαρκείς ποσότητες ώστε να μπορούν να συγκρατούνται καύσιμα και λιπαντικά σε περίπτωση διαρροής τους. Μετά τη χρήση τους τα απορροφητικά υλικά να συλλέγονται και να διατίθενται σε αδειοδοτημένο φορέα διαχείρισης σύμφωνα με τις πρόνοιες του περί Αποβλήτων Νόμου του 2011 [185(I)/2011] και των εκάστοτε τροποποιήσεων του.

2.17. Προτείνεται σύμφωνα και με τις υποδείξεις του Τμήματος Δασών, η εγκατάσταση περιμετρικής βλάστησης με δέντρα και θάμνους (π.χ. ελιά, μοσφηλιά, συκιά, αμυγδαλιά) προς όφελος της άγριας ζωής. Σε θέσεις που δεν θα υπάρχει πρόβλημα σκίασης των πλαισίων και για σκοπούς συνεισφοράς στην αφομοίωση άνθρακα και το τοπίο γίνετε εισήγηση όπως χρησιμοποιηθούν εμβληματικά είδη φυτών που μπορούν να φτάσουν σε μεγάλη ηλικία, όπως ο τρέμιθος, η τουμπεζιά και το κυπαρίσσι.

2.18. Να αφεθεί λωρίδα προστασίας 5m από την εγγεγραμμένη όχθη του υδατορέματος (στην βορειοδυτική πλευρά των υπό ανάπτυξη τεμαχίων) καθ' όλο το μήκος που εφάπτεται του υδατορέματος, για τη διασφάλιση της ομαλής ροής των όμβριων υδάτων. Εντός της ζώνης προστασίας δεν επιτρέπεται καμία επέμβαση, όπως επιχωμάτωση 'η εκσκαφή, εκχέρσωση, καταστροφή βλάστησης ή ανέγερση οποιαδήποτε κατασκευής, όπως τοίχου αντιστήριξης, περίφραξης κτλ.

2.19. Να καθοριστούν τα ακριβή σημεία για τις 3 τομές/θέσεις κάλυψης οχημάτων και 1 ορύγματος συγκοινωνίας σε συνεργασία με το Υπουργείο Άμυνας, καθώς και να κατασκευαστούν πριν την έναρξη των κατασκευαστικών εργασιών του ΠΕ.

2.20 Ο κύριος του έργου έχει υποχρέωση να αποκαταστήσει τον περιβάλλοντα χώρο μετά την εκτέλεση των κατασκευαστικών έργων.

ΕΝΟΤΗΤΑ Γ: Όροι που πρέπει να τηρούνται κατά το στάδιο λειτουργίας του έργου:

3.1. Να τοποθετηθεί κατάλληλη σήμανση και να απαγορεύεται η είσοδος στην εγκατάσταση σε οποιοδήποτε μη εξουσιοδοτημένο άτομο ώστε να ασφαλίζεται η παρεμπόδιση ελεύθερης πρόσβασης σε αυτόν.

3.2. Να ελέγχεται τακτικά η καλή λειτουργική κατάσταση του έργου. Ο κύριος του έργου να επιλαμβάνεται αμέσως των βλαβών, ιδίως όταν προκύπτει ρύπανση του περιβάλλοντος. Στις περιπτώσεις αυτές να ενημερώνεται το Τμήμα Περιβάλλοντος.

3.3. Εφόσον θα γίνεται υγρός καθαρισμός των φωτοβολταϊκών πλαισίων, να χρησιμοποιείται πιεστικό σύστημα νερού χαμηλής κατανάλωσης.

3.4. Η καταπολέμηση των ζιζανίων να γίνεται με μηχανικά μέσα. Σε περίπτωση που αυτό δεν είναι εφικτό, να γίνεται χρήση ζιζανιοκτόνων τα οποία να συμμορφώνονται με τις πρόνοιες του περί Φυτοπροστατευτικών Προϊόντων Νόμου του 2011, καθώς και με το Εθνικό Σχέδιο Δράσης (ΚΔΠ 93/2018).

3.5. Οποιαδήποτε απόβλητα προκύπτουν από τη λειτουργία και συντήρηση του εξοπλισμού, ο κύριος του έργου έχει υποχρέωση να τα παραδίδει σε αδειοδοτημένο διαχειριστή σύμφωνα με τις

πρόνοιες του περί Αποβλήτων Νόμου του 2011 [185(I)/2011] και των εκάστοτε τροποποιήσεων του.

ΕΝΟΤΗΤΑ Δ: Όροι που πρέπει να τηρούνται κατά την αποξήλωση του έργου

4.1. Η αποξήλωση του έργου να γίνεται με βάση το εκάστοτε ισχύον νομικό πλαίσιο.

4.2. Ο κύριος του έργου υποχρεούται με τον τερματισμό της λειτουργίας του να διασφαλίσει ότι θα αποκαταστήσει:

- Κάθε ζημιά που ενδεχομένως έχει προκληθεί στο περιβάλλον από τη λειτουργία τους.
- Το φυσικό περιβάλλον με τη διαμόρφωση και ένταξη του χώρου των εγκαταστάσεων στο περιβάλλον ώστε να επιτυγχάνεται η αναβάθμιση διατήρηση του τοπίου. Αυτό θα επιτευχθεί με την υποβολή κατάλληλων σχεδίων με την πάροδο του χρόνου προς την Περιβαλλοντική Αρχή.

4.3. Να διασφαλιστεί ότι οι εργασίες αποξήλωσης θα περιοριστούν στον χώρο όπως φαίνεται στα κτηματικά σχέδια. Να μην γίνει καμία επέμβαση στον περιβάλλοντα χώρο.

ΤΜΗΜΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΙΟΥΝΙΟΣ 2024